Çocuklar ?çin Utangaçl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklar ?çin Utangaçl?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18944

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Çocuklar ?çin Utangaçl?k Ölçe?i (Ç?UÖ), çocuklar?n utangaçl?k düzeylerini ve bu durumla ili?kili sosyal davran?? e?ilimlerini ölçmek amac?yla uyarlanm?? psikometrik bir araçt?r. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, 2015 y?l?nda ?ar ve arkada?lar? taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, geçerlik ve güvenirlik çal??malar? Sakarya Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi'nde yay?mlanm??t?r. Ölçek, 26 maddeden olu?makta ve çocuklar?n kendilerini de?erlendirmelerine olanak tan?yan 5'li Likert ölçe?i format?nda puanlanmaktad?r. Bu uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki e?itim ve klinik ortamlarda **utangaçl?k** gibi önemli bir sosyal-duygusal yap?n?n güvenilir bir ?ekilde de?erlendirilmesine olanak sa?lam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Utangaçl?k, Çocuk Psikolojisi, Sosyal Anksiyete, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Ali Haydar ?ar (Sorumlu Yazar), A. I??klar, B. Özçelik, A. Özbay.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, çocuklar?n sosyal etkile?imlerde ya?ad?klar? **utangaçl?k** düzeyini nicel olarak belirlemektir. Bu araç, çocuklar?n sosyal ortamlarda çekingenlik, kaç?nma veya kayg? hissetme e?ilimlerini ölçerek, geli?im psikologlar?na, e?itimcilere ve klinik uzmanlara müdahale planlar? olu?turmada yard?mc? olmay? hedeflemektedir. Ölçek, özellikle okul ça??ndaki çocuklar?n sosyal ve duygusal geli?imlerinin izlenmesi ve potansiyel risk gruplar?n?n tespit edilmesi için kritik bir rol oynamaktad?r.

Yap?

Çocuklar ?çin Utangaçl?k Ölçe?i, temel olarak **Utangaçl?k** (Shyness) psikolojik yap?s?n? ölçmektedir. Utangaçl?k, bireyin sosyal etkile?imlerde rahats?zl?k, gerginlik veya kayg? hissetmesi ve bu duygular nedeniyle sosyal durumlar? kas?tl? olarak veya istemsizce kaç?nmas? ile karakterize edilen bir ki?ilik özelli?idir. Bu yap?, genellikle sosyal anksiyete ve içe dönüklük ile ili?kilendirilmektedir. Ölçek, bu yap?n?n davran??sal (sosyal kaç?nma) ve duygusal (anksiyete, rahats?zl?k) bile?enlerini kapsamay? amaçlamaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe formunun yap?sal geçerlik çal??malar?, Faktör Analizi yöntemleri kullan?larak incelenmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda, ölçek maddelerinin faktör yüklerinin güçlü oldu?u tespit

ARABPSYCHOLOGY.COM

edilmi?tir. Madde faktör yükleri .52 ile .83 aras?nda s?ralanmaktad?r. Bu yüksek yük de?erleri, maddelerin ölçülmek istenen temel yap?y? (utangaçl?k) temsil etme gücünün yüksek oldu?unu ve ölçe?in yap?sal olarak geçerli oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Çocuklar ?çin Utanga?l?k Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k güvenirli?i, Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Ölçe?in tamam? için hesaplanan iç tutarl?l?k katsay?s? **.77** olarak bulunmu?tur. Bu de?er, sosyal bilimler alan?nda kabul edilebilir düzeyde iyi bir güvenirlik göstergesidir. Bu bulgu, ölçekteki maddelerin tutarl? bir ?ekilde ayn? psikolojik yap?y? ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örneklemde de do?rulan?p do?rulanmad???n? test etmek amac?yla aç?mlay?c? veya do?rulay?c? faktör analizi yap?lm??t?r (kaynakta sadece madde faktör yükleri belirtilmi?tir). Madde faktör yüklerinin .52 ile .83 aras?nda de?i?mesi, her bir maddenin ölçülen temel faktöre güçlü bir ?ekilde katk?da bulundu?unu ve ölçe?in faktör yap?s?n?n sa?lam oldu?unu i?aret etmektedir. Bu sonuçlar, ölçe?in tek boyutlu veya çok boyutlu yap?s?n?n güçlü bir ?ekilde desteklendi?ini göstermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i

Maddeler: 26 maddelidir.

Derecelendirme: Ölçek, 1 (Hiçbir zaman) ile 5 (Her zaman) aras?nda de?i?en 5'li Likert ölçe?i ?eklinde puanlanmaktad?r. Yüksek puanlar, yüksek utangaçl?k düzeyini i?aret eder.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama Formu).

Hedef Kitle: Çocuklar.

Ya? Grubu: ?lkokul ve ortaokul ça??ndaki çocuklar (Spesifik ya? aral??? kaynakta belirtilmemi?tir).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çocuk popülasyonu üzerinde standartla?t?r?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Uygulama bireysel veya grup halinde yap?labilir. Çocuklar?n maddeleri

ARABPSYCHOLOGY.COM

okuyarak veya bir uygulay?c? yard?m?yla cevaplamas? beklenir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Geli?imi, Sosyal Çekingenlik, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, Cronbach Alfa, Faktör Yükü.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ali Haydar ?ar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresi: asar@sakarya.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Sakarya Üniversitesi (Detayl? adres belirtilmemi?tir).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Türkçe Adaptasyon): 2015

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Ali Haydar ?ar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF doküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: cocuklar-icin-utangaclik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

?ar, A., I??klar, A., Özçelik, B. ve Özbay, A. (2015). Çocuklar ?çin Utangaçl?k Ölçe?i'nin Türkçe formu'nun geçerli?i ve güvenirli?i. *Sakarya Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, (30), 123-137.

Çocuklar ?çin Utangaçl?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için yazar?n orijinal makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM